

חדשות ועדכונים כלכליים מהעולם

המחלקה למחקר כלכלי באגף כלכלה, התאחדות
התעשיינים בישראל

ספטמבר 2023

התאחדות
התעשיינים
בישראל

אגף כלכלה

תמצית המצב הכלכלי בעולם

עלייה מינורית במדד מנהלי הרכש בישראל, אך המדד עודנו מעיד על התכווצות

בנקים מרכזיים בעולם ממשיכים להילחם באינפלציה באמצעות מדיניות מוניטארית הדוקה, אך מסתמנת מגמת התייצבות והפוגה בהעלאות הריבית

אמריקה הלטינית עומדת בפני הזדמנות להפוך למעצמת הסחורות של המאה ה-21, על פי ה-Economist

לפי Forbes – ישנם אתגרים משמעותיים בדיגיטליזציה של מפעלים בתעשייה האמריקאית

לפי ה-Manufacturer, 4 מתוך 10 עסקים קטנים-ובינוניים מאמינים כי התנאים הגלובליים גרועים יותר ביחס לתקופת הקורונה, אך 72% צופים עלייה במכירות בחצי השנה הקרובה

מדד מנהלי הרכש – המשך בהתכווצות הפעילות התעשייתית העולמית

מדד מנהלי הרכש בתעשייה ברחבי העולם יולי 2023

שינוי
חודשי:

מדד מנהלי הרכש העולמי בתעשייה רשם ירידה קלה ביחס לחודש הקודם, ועמד בחודש יולי 2023 על 48.7 נקודות, מה שמצביע על המשך התכווצות הייצור הגלובלי. זהו החודש ה-11 ברציפות בו המדד מצביע על התכווצות, לאחר 26 חודשים רצופים של התרחבות (החל מיוני 2020).

רוסיה הציגה התרחבות בחודש יולי האחרון, זאת לעומת יפן, קנדה וסין אשר מציגות התכווצות בפעילות בחודשים האחרונים.

מקור: בנק הפועלים, MARKIT, ISM

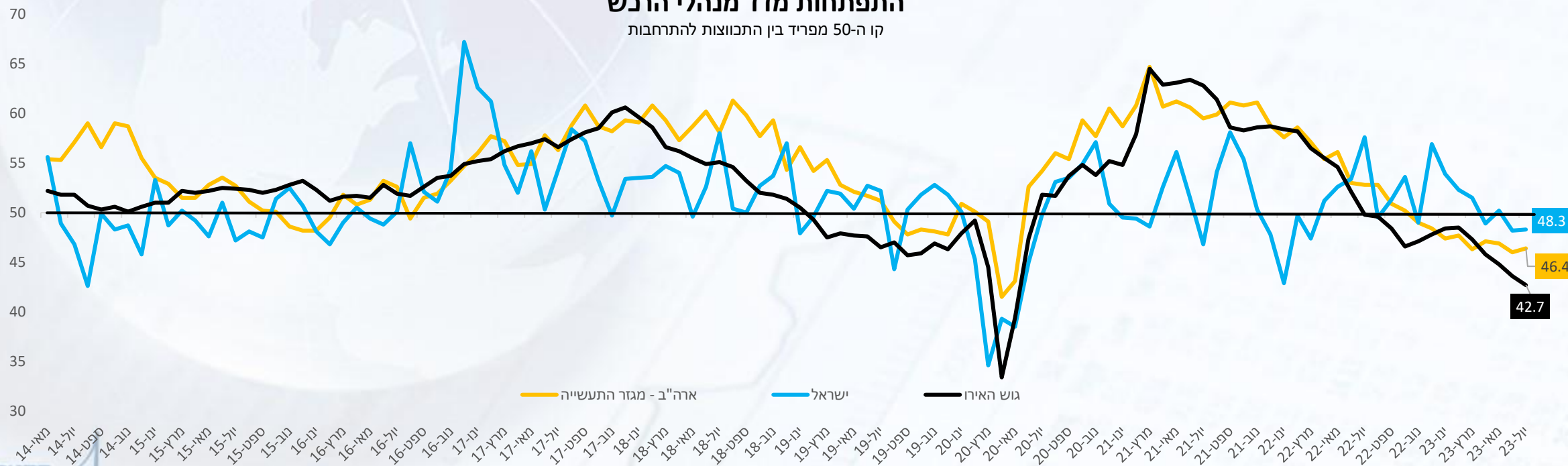

מדד מנהלי הרכש – מגמות בארה"ב, אירופה וישראל

מדד מנהלי הרכש הישראלי רשם עלייה קלה של 0.1 נקודות ביולי והגיע לרמה של 48.3, אך המדד עדיין מצביע על התכווצות בפעילות התעשייתית הישראלית. מדובר בהמשך המגמה מיוני, בו גם כן נרשמה נסיגה. מדד גוש האירו ירד בכ-0.9 נקודות וממשיך להעיד על מגמת התכווצות. מדד מנהלי הרכש בארה"ב רשם עלייה של כ-0.4 נקודות, אך מגמת הנסיגה נמשכת זה חודש תשיעי ברציפות. שלושת המדדים, הישראלי, האמריקאי והאירופי מבטאים התכווצות בפעילות התעשייתית בחודשים האחרונים.

התפתחות מדד מנהלי הרכש

קו ה-50 מפריד בין התכווצות להתרחבות

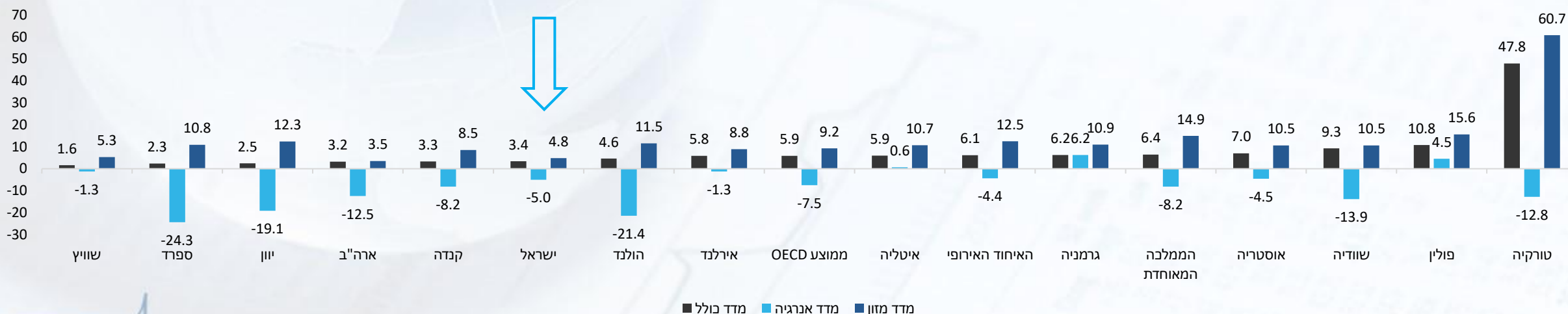
מדדי המחירים לצרכן בישראל ובעולם – יולי 2023 לעומת יולי 2022

מדדי המחירים בעולם עולים בצורה מתונה. אף שהאינפלציה המקומית נמצאת מעל יעד יציבות המחירים של בנק ישראל, בהשוואה בינלאומית, האינפלציה בישראל נמוכה באופן משמעותי ביחס למדינות הנסקרות (שישית מהסוף ביחס למדינות הנסקרות).

השינוי במדד הכללי בישראל עמד על 3.4% בחודש יולי 2023 (לעומת יוני 2022), בעוד שהשינוי הממוצע ב-OECD גדול יותר: 5.9%. טורקיה ניצבת בראש הרשימה עם רמת אינפלציה גבוהה של 47.8%, לאחר מכן פולין עם רמת אינפלציה של 10.8%.

השינוי במדד המזון בישראל נאמד בעלייה של כ-4.8% ביולי 2023 ביחס ליולי 2022, ומהווה הנתון השני הנמוך ביותר ביחס למדינות הנסקרות. מדד האנרגיה בישראל ירד בכ-5% בתקופה זו.

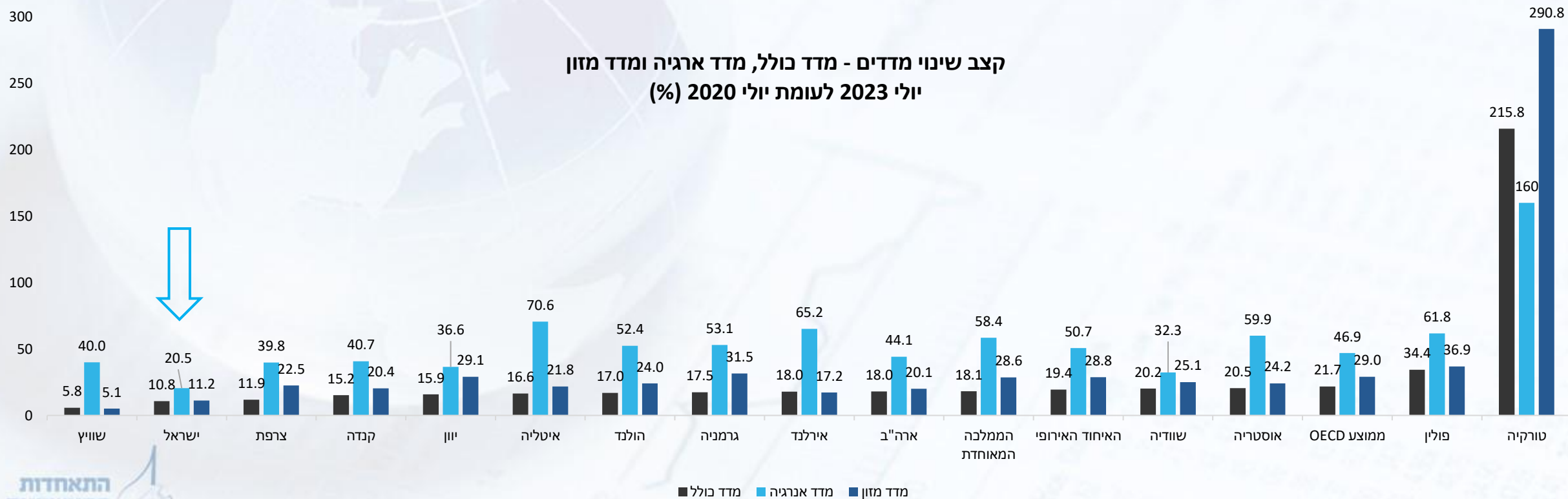
קצב שינוי מדדים - מדד כולל, מדד ארגיה ומדד מזון
יולי 2023 לעומת יולי 2022 (%)

מדדי המחירים לצרכן בישראל ובעולם – יולי 2023 לעומת יולי 2020

בהשוואת חודש יולי 2023 למקבילו בשנת 2020, נראה כי האינפלציה בישראל לפי המדד הכולל נמוכה מאוד ביחס למדינות הנסקרות (שנייה מהסוף ביחס למדינות הנסקרות). השינוי במדד הכללי בישראל עמד על 11% בחודש יולי 2023 (לעומת יולי 2020), בעוד שהשינוי הממוצע ב-OECD כפול: 22%. השינוי במדד המזון בישראל נאמד בכ-11% (שני מהסוף ביחס למדינות הנסקרות) והשינוי במדד האנרגיה בישראל נאמד בכ-20% (הנתון הנמוך ביותר ביחס למדינות הנסקרות).

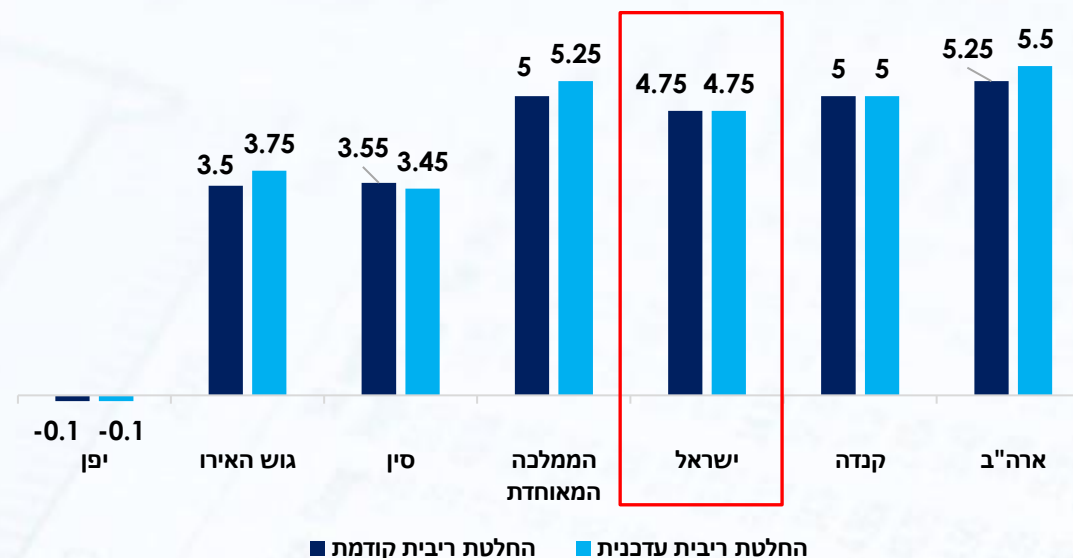

שערי ריבית – השהיית תהליכי העלאות הריבית ברחבי העולם

ישראל – ב-2 בספטמבר 2023 בנק ישראל החליט שלא להעלות את הריבית, בפעם השנייה ברציפות. כך, שיעור הריבית נותר על 4.75%, זאת לאחר עשר העלאות ריבית החל מאפריל 2022.
גוש האירו וארה"ב – טרם פורסמו החלטות ריבית חדשות.

ריביות בנקים מרכזיים בעולם

מדינה	החלטה אחרונה	ריבית נוכחית
ארה"ב	העלה של 0.25%	5.5%
קנדה	ללא שינוי בריבית	5%
ישראל	ללא שינוי בריבית	4.75%
סין	הורדה של 0.1%	3.45%
הממלכה המאוחדת	העלאה של 0.25%	5.25%
גוש האירו	העלאה של 0.25%	3.75%
יפן	ללא שינוי מאז 2016	-0.1%

אמריקה הלטינית – מעצמת הסחורות הבאה?

לפי ה-Economist, אמריקה הלטינית עומדת בפני הזדמנות להפוך למעצמת על של סחורות במאה ה-21. זאת ממספר סיבות:

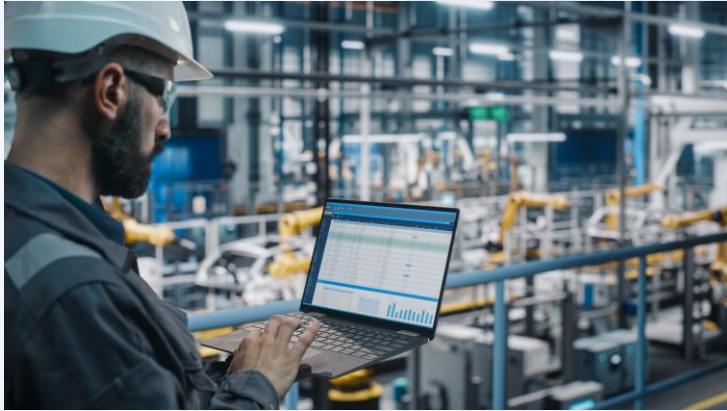
- **מעבר לאנרגיה ירוקה** – עלייה בדרישה למתכות הנחוצות לייצור לוחות סולאריים, קווי חשמל ומכונות חשמליות. יותר מחמישית מאגרי מתכות אלו מצויים בדרום אמריקה, כשהיא כבר חולשת על שוק הנחושת ומחזיקה בכמעט 60% ממקורות הליתיום. דרום אמריקה עשירה גם בניקל, כסף ופח.

- **צמיחת האוכלוסייה** – לפי התחזיות, עד שנת 2050 אוכלוסיית העולם תגיע ל-10 מיליארד בני אדם, גידול של כ-2 מיליארד אנשים. לפיכך, יגדל הביקוש למזון. דרום אמריקה מייצרת כ-30% מהתירס, הבקר, העופות והסוכר בעולם, כ-60% מפולי הסויה, ו-80% מקפה ערביקה.

- **רצון המערב לצמצם את הסתמכותו על סין** – ורצון מוגבר לייבא מאמריקה הלטינית, אזור ניטרלי ושליו ברובו.

אולם, כדי לממש פוטנציאל זה, יש לגשר על האתגרים הפוליטיים והחברתיים באזור.

האתגרים הגדולים של התעשייה האמריקאית בתחום כ"א

לפי מחקר של EY ומכון הייצור האמריקאי, לפחות 2.1 מיליון משרות יותרו לא-מאווישות לולא חברות תעשייתיות יחתרו לצמצום פער המיומנויות הטכנולוגיות-אנליטיות ההולך וגדל במאגר העובדים הקיים. לטענת כותבי המאמר, דיגיטליזציה של המפעל תהפוך אותו אטרקטיבי יותר ל"טאלנטים", וכי אם לא יושקעו בכך משאבים – התחרות רק תחריף.

להלן כמה מהאתגרים המרכזיים בתחום כ"א בתעשייה האמריקאית שמנו הכותבים:

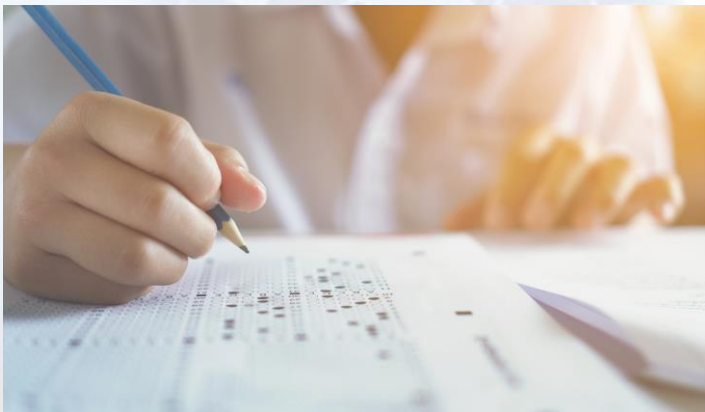
- **דיגיטליזציה של המפעל** – בחברות קטנות ובינוניות אימוץ טכנולוגיה דיגיטלית הינו איטי. הטמעת דיגיטליזציה חיונית כיוון שהיא משפרת מאוד את תהליך הייצור, אך דורשת הכשרה והסתגלות של כ"א הקיים. עם זאת, היא תסייע במשיכת כ"א צעיר, במקביל לשימור כ"א איכותי קיים.
- **עבודה עם שותפים בתחום הדיגיטל** – המציעים פתרונות מבוססי ענן יכולים לשפר את זרימת העבודה. המפתח הוא בחירת פתרונות "מוכנים לשימוש" הקלים ליישום, ולא לפתח מוצר שאמנם מותאם לחברה, אך מורכב יותר להבנה ולהטמעה.
- **להתגבר על "מלכודת פרויקט הפיילוט"** – חברות רבות נותרות בשלב "פרויקט הפיילוט" מבלי להתקדם לתוצאות משמעותיות. המאמר מדגיש את הצורך באסטרטגיה ברורה כדי למנוע זאת.
- **השקעה** – לטענת המחברים, יש להתמקד ביצירת משרות חדשות בתחומי האנליזה והנתונים, אף בטרם השקעת משאבים בקניית ציוד חדש.

4 מתוך 10 עסקים קטנים-ובינוניים מאמינים כי התנאים הגלובליים גרועים יותר ביחס לתקופת הקורונה

מחקר של BFS (Bibby Financial Services) סוקר את השפעת התנאים הכלכליים הנוכחיים על תעשיינים קטנים ובינוניים ברחבי העולם, לפי דיווחם ברבעון השני של שנת 2023:

- 40% מהתעשיינים שנדגמו מ-9 שווקים בינ"ל מאמינים שהתנאים הכלכליים העסקיים גרועים יותר כעת ביחס למשבר הקורונה
- רק 16% מאמינים שהכלכלה העולמית תתחזק, בעוד 13% מאמינים כי ייתכן שתרחיש של מיתון נותר אפשרי
- החששות העיקריים של התעשיינים: אינפלציה (56%), מחירי אנרגיה (55%) וסביבה כלכלית לא ידועה (29%)
- 55% דיווחו על תזרים המספק את צרכיהם, אולם 33% חוו חובות ברבעון השני, ו-52% מדווחים כי ללקוחות לוקח זמן רב יותר לשלם ביחס ל-2022
- למרות כל זאת, ישנה אופטימיות: 72% צופים צמיחה במכירות במחצית השנייה של 2023

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה למחקר כלכלי

ellag@industry.org.il

03-5198810

פלג סהר, כלכלן המחלקה

pelegs@industry.org.il

יעל גרטנר, כלכלנית המחלקה

yaelg@industry.org.il